

”Vi svømmer eller synker sammen”

Af Søs Rask Andresen



Quiz og byt i engelskundervisningen. Enghaveskolen.

Lærere, forældre, ledelse og elever vil grundlæggende det samme. En skole, hvor der er godt at være, og hvor man lærer noget. En skole, hvor det er sjovt at lære, hvor læring opleves relevant og er tilpasset den enkeltes læringsniveau.

Det bidrager kooperativ læring til på bedste vis. Man kan kort sige, at kooperativ læring er en metode, der bidrager til at organisere og strukturere undervisningen, hvor rammer og roller er helt tydelige, så forventningerne er transparente for eleven. Der arbejdes systematisk med udvikling af elevens faglige, sociale og personlige kompetencer. Læreren har praktiske ledelsesteknikker, og kooperativ læring skaber tryghed for eleverne gennem forudsigelighed og effektivitet. Lærerens taletid minimeres, elevernes taletid og arbejdstid optimeres, hvilket i alt sin enkelthed betyder, at der frigøres mere reel læringstid til

eleverne.

Sæt dig et øjeblik i elevens sted og følg min fortælling:

Du, som eleven, har et klart billede af målet med den opgave, du skal i gang med. Du ved fra læreren, hvad det faglige indhold er, hvilke kompetencer og færdigheder du træner, og hvad arbejdet skal munde ud i. Du ved, hvad der forventes af dig i forhold til adfærd, og i hvilket omfang du selvstændigt disponerer. Du kender rammen for, hvad du kan og skal – til forskel fra at vide, hvad du ikke må. Din rolle i samarbejdet er gennemskuelig og bekendt for både dig selv og de kammerater, du arbejder med, hvilket betyder, at er din rolle eksempelvis at holde tiden, så er adfærden legaliseret og accepteret via rollen og desuden går rollerne på tur. Du har tid til at tænke dig om, inden du byder ind, når det er din tur. Du lytter ak-

"Nogle elever har godt af strukturerne, men der er også nogle, der forsøger at tilføje egne regler eller metoder."

(Friskolelærer)



Makkerpar. Enghaveskolen.

*tivt til de andre. Andre lytter til dig. Du sætter ord på dine tanker, din viden og læring, hvorved du løbende træner dine kommunikative færdigheder og selv bliver helt klar på, hvad du har lært. Du har hyppigt mulighed for at arbejde stående eller flytte dig rundt, hvilket holder din hjerne aktiv og vågen. Du har det sjovt, du oplever tryk-
hed i teamet og i klassen generelt, du bidrager, du føler dig værdsat, du oplever succes, og dit selvværd vokser.*

Essensen er at få skabt et læringsrum, hvor der er høj elevdeltagelse, høj grad af ansvarlighed, hvor eleven oplever sig værdsat og er i stand til at bidrage konstruktivt og succesfyldt til samarbejdet. Eleverne arbejder med afsæt i faste teams og varierer mellem at arbejde i teamet, i makkerpar, alene eller hele klassen sammen. Der arbejdes overordnet og målrettet med at udvikle samarbejds- mæssige færdigheder og teamkompetencer ud fra helt klare handlings- og adfærdsparametre.

Kooperativ læring har pædagogisk og metodisk flere styrker. For mig er det dels, at du som underviser kan vælge implementeringsgrad og -tempo alt efter egen

undervisningsstil og personlighed. Lærerens rolle er den nærværende, anerkendende og kompetente leder. Og desuden er det værd at nævne, at kooperativ læring i struktur og organisering har indarbejdet teoretisk viden om læringsstile, Howard Gardners "Mange Intelligenser" og Daniel Golemanns "Følelsesmæssig intelligens" på hensigtsmæssig og konstruktiv vis.

* "Succes er en holdsport" og kooperativ læring er kommet for at blive. Historisk set har kooperativ læring rødder tilbage til før 2. verdenskrig, og lige siden har ny viden, forskningsresultater og erfaringer løbende bidraget til at udvikle teorien.

I 1975 påviste Johnson & Johnson, at kooperativ læring aktivt bidrager til at fremme sympati, accept af forskellighed, evnen til opbakning, forbedret kommunikation, samt udvikling i tænkestrategier mellem enkeltmedlemmer i en gruppe. Deres resultater understøttes mere end 30 år senere af Dr. Robert Slavin ved en lang række forskningsresultater fra 2009 og 2010, som alle viser, at kooperativ læring er en aktiv pædagogik, der fremmer høje akademiske præstationer, er effektiv for elever på alle niveauer, bidrager til positivt samspil og venskaber, samt skaber øget selvværd og selvindsigt.

Jeg har som konsulent og tidligere folkeskolelærer endnu ikke fundet den metodiske mirakelkur, og hvad end jeg nu arbejder med voksne eller børn, handler det for mig om at finde, bruge og plukke det bedste fra den pædagogiske vifte og finde sin egen best practise.



Søs Rask Andresen er den ene af de to konsulenter bag skolekonsulenter.dk, som siden foråret 2007 har specialiseret sig i at arbejde med udvikling i skoler. Den anden er Nanna Paarup. De arrangerer pædagogiske weekender, kurser og eftermiddage med fokus på teamudvikling, kommunikation, kooperativ læring, klasseledelse og samarbejde. De varetog således kurset i kooperativ læring for 21 lærerne fra tre friskoler på Høve Friskole her i foråret (se side 17).

* Grundsynet ved kooperativ læring er at læring er en social proces, hvilket vil sige, at jeg lærer i samspil med andre. Brødrene John og Roger Johnson siger det således: "Vi enten svømmer eller synker sammen". Så lad os svømme!